

ارتباط سبک های فرزندپروری ادراک شده با ترس از شکست و کمالگرایی در داوطلبین کنکور ارشد

زینب فیض آبادی^۱، مونا سلیمان پور^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، همدان، ایران.

zeinabfeizabadi@hotmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران.

moonasoleymanpur@yahoo.com

چکیده :

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه سبک های فرزندپروری ادراک شده با ترس از شکست و کمالگرایی در داوطلبین کنکور ارشد می باشد. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است و جامعه موردنظر را ۱۳۷ نفر (۸۳ زن و ۵۴ مرد) از داوطلبین کنکور ارشد سال ۱۴۰۲ تشکیل می دهند، که به صورت غیرتصادفی و در دسترس انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از دو روش استفاده شد: (۱) مطالعه کتابخانه ای؛ (۲) مطالعه میدانی. ابزار این پژوهش را پرسشنامه فرزندپروری ادراک شده گرولینک، پرسشنامه ترس از شکست در عملکرد کانروی (PFAI) و پرسشنامه کمال گرایی چند بعدی تهران بشارت (TMPS) بوده اند. یافته های این پژوهش نشانگر برقراری رابطه معنادار بین سبک های فرزندپروری ادراک شده با ترس از شکست و کمالگرایی در داوطلبین کنکور ارشد ۱۴۰۲ می باشد. براین اساس می توان نتیجه گرفت که بین سبک های فرزندپروری ادراک شده توان پیش بینی ترس از شکست و کمالگرایی را در داوطلبین کنکور دارا می باشند.

واژگان کلیدی: ترس از شکست، داوطلبین کنکور، سبک های فرزندپروری ادراک شده، کمالگرایی.

۱- مقدمه

هرساله آزمون های علمی متعددی زیر نظر نظام آموزشی کشور به جهت سنجش میزان دانش اکتسابی و تحصیلی دانشجویان در قالب کنکور برگزار می گردد (عاشوری و همکاران، ۱۳۹۹). از دید بسیاری از افراد، عامل اصلی پیشرفت و دستیابی به زندگی راحت و رفاه کامل، تحصیلات عالیه دانشگاهی است، از اینرو تمام انرژی خویش را صرف رسیدن به مدارج بالای دانشگاهی می کنند (کریمی و همکاران، ۱۳۹۷). پژوهشگران نیز بیان داشته اند که عامل بسیاری از مشکلات عاطفی و روانی با موفقیت و یا شکست در تحصیل ارتباط معناداری دارد (رسولی و همکاران، ۱۳۹۷). ترس از شکست^۱، شکل چندوجهی است از انگیزه اجتناب که با شرم و خجالت همراه بوده و به عنوان یک گرایش منفی به ارزیابی تهدید کننده و احساس استرس در شرایطی که امکان شکست وجود دارد تعریف شده است (رحمانی جوانمرد و محمدی، ۱۳۹۶). افرادی که ترس از ارزیابی منفی دیگران دارند معتقدند که وقتی در شرایطی قرار میگیرند که احتمال اشتباه و شکست وجود دارد، این ارزیابی های مخرب آغاز می شود و منجر به عملکرد ضعیفشان می گردد؛ همچنین به دلیل اینکه این افراد خود را در مقابل ارزیابی منفی دیگران آسیب پذیر می بینند، ترس از موقعیت های اجتماعی داشته و در نتیجه از آن اجتناب می کنند (Coreia et al, 2017)؛ این امر می تواند از ویژگی های شخصیتی افراد نیز نشأت بگیرد (محسن زاده و همکاران، ۱۳۹۵).

ترس از شکست تحت عنوان قابلیت میل به خجالت و شرم در تجربه شکست تعبیر می شود (Jackson, 2017)؛ ترس یک احساس درونی و پاسخی انطباقی نسبت به خطرات احتمالی هستند که منجر به تغییرات فیزیولوژیکی همچون افزایش ضربان قلب، اضطراب و تنش عضلانی و... می شوند (بوستان بان غازیانی و حسینی، ۱۳۹۶). ترس از شکست با حس خجالت و شرم در ارتباط بوده و تحت عنوان یک گرایش به ارزیابی عوامل تهدید کننده و اضطراب در شرایطی که امکان شکست وجود دارد معرفی می شود (رجبی و عباسی، ۱۳۹۰). بر اساس تئوری شناختی-انگیزشی-رابطه ای هیجانات، شرایط استرس زا و موقعیت های تهدید کننده می تواند نگرش های شناختی درباره پیامدهای ناگوار عدم موفقیت را تحریک کند که این امر موجب ترس از شکست می شود (رحمانی جوانمرد و محمدی، ۱۳۹۶).

محققین دریافته اند که بین انگیزه پیشرفت و ترس از شکست ارتباط معنادار و منفی وجود دارد؛ بر این اساس با افزایش میزان ترس از شکست می توان انتظار داشت که میزان انگیزش پیشرفت نیز کاهش یابد (فرآیین و همکاران، ۱۴۰۰). همچنین ترس از شکست بر اثر عواملی همچون فرسودگی، افت و سطح بالایی از نگرانی، استرس به وجود می آید، می تواند موفقیت فرد را تحت تأثیرات منفی قرار دهد (امیریان و همکاران، ۱۳۹۷). بر این اساس دانشجویانی که ترس از شکست بالاتری دارند، معمولاً راهبردهای خود ناتوانسازی، بدبینی و عملکرد اجتنابی را بکار می برند که اغلب منجر به نتایج منفی در عملکرد آنها می شود (منصوری و همکاران، ۱۴۰۱). نتایج تحقیقات دنول، گارو، دفتر، گادرو و لافونتن^۲ (۲۰۲۰) نشان داد که ترس از شکست با گرایش به ارزیابی تهدیدزا و نگران کننده در شرایطی که امکان شکست وجود دارد، مشخص شده و با احساساتی همچون شرم، خود ناتوانسازی، اجتناب و کاهش علاقه نسبت به موضوع مورد نظر همراه است؛ همچنین کورتوویچ و همکاران^۳ (۲۰۱۹) دریافته اند که ترس از شکست به عنوان یکی از علت های اصلی اهمالکاری بوده و این متغیر می تواند از کمالگرایی متأثر شده بر اهمالکاری تأثیر بگذارد. در واقع ترس از شکست، چه با واسطه و چه بی واسطه، با ویژگی های شخصیتی همچون روان رنجوری، اضطراب اجتماعی، احساس گناه که همگی از خصوصیات کمالگرایی نیز می باشند، رابطه معناداری را نشان می دهند (محسن زاده و همکاران، ۱۳۹۵). لذا کمالگرایی منبع ثابتی از اضطراب است که معمولاً فرد را با حس ترس از شکست مواجه کرده و به واسطه آن سبب بروز انواع واکنش های هیجانی می شود (باقری اصل و همکاران، ۱۴۰۰).

کمالگرایی^۴ یکی از شاخص های شخصیتی است که نقش موثری در بسیاری از علل آسیب های روانی ایفا می کند (شیروانی و همکاران، ۱۴۰۰). کمالگرایی علائمی چون تلاش برای عالی و بی نقص بودن، معیارهای بالا جهت عملکرد و حساسیت و ترس شدید از شکست همراه است. در واقع افراد کمال گرا بر اثر اضطراب و ترس از قضاوت، اگر احساس کنند به معیارهای سطح بالای خود نخواهند رسید، دست به خود سرزنشی خواهند زد (نقوی و همکاران، ۱۳۹۶)؛ در نتیجه برای اجتناب از این حس و به جهت رسیدن به اهداف کمالگونه خویش دست به انواع تلاش های شدید خواهند زد (حجازی و هاشمی، ۱۳۹۹). کمال گرایی یک صفت شخصیتی (Stoeber, 2016) و نوعی باور و اعتقاد همراه با معیارهای بسیار سطح بالاست. هویت و فلت نیز کمال گرایی را تلاشی به جهت رسیدن به بی نقصی تعریف نموده اند (مهرافزون و همکاران، ۱۳۹۹). این اختلال را نخستین بار

¹ Fear of failure

² Deneault et al

³ Kurtovic et al

⁴ Perfectionism

هولندر به عنوان یک ویژگی شخصیتی معرفی نمود. وی معتقد بود که کمال گرایی همان انتظار بیش از اندازه داشتن از خود و یا از دیگران در موقعیتی خاص و ویژه مانند ازدواج است (حسینیان و همکاران، ۱۳۹۹).

در مفهوم سازی اولیه کمالگرایی، دیدگاهی آسیب شناسانه و تک بعدی حضور داشت اما با گسترش تحقیقات، کمالگرایی به عنوان سازه ای چندبعدی شناخته شد (شفیعی، عباسی و قدم پور، ۱۴۰۱). هویت و فلت، مشخصه های کمال گرایی را در سه بعد بیان نمودند: (۱) کمالگرایی خویشتن مدار (فردمدار)؛ (۲) کمالگرایی دیگرمدار؛ (۳) کمالگرایی جامعه مدار (Prud'homme, 2017). همچنین در تقسیم بندی دیگر، کمالگرایی دارای دو بعد ناسازگارانه و سازگار می باشد؛ کمالگرایی ناسازگارانه شامل معیارهای بسیار بالا در عملکرد است که با ارزیابی های سختگیرانه منفی انتقادی و خودسرزنی همراه بوده و در مقابل کمالگرایی سازگارانه که طی آن فرد با هدف موفقیت برانگیخته شده و به کارهای سخت روی آورده و ضمن داشتن معیارهای سطح بالا در عملکرد، می تواند با درک واقعیت ها، پذیرای محدودیت ها نیز باشد (Vanstone & Hicks, 2019).

تحقیقات نشان داده اند که ویژگی های شخصیتی کمالگرایانه ارتباط مثبتی با خودناتوان سازی داشته، و افرادی که دارای سطح بالایی از کمالگرایی ناسازگار هستند به احتمال زیاد گرایش به انجام رفتارهای خودناتوان ساز دارند (رسولی و همکاران، ۱۴۰۱). از نظر بسیاری از محققین، کمالگرایی دارای دو بعد مثبت و منفی است؛ افراد با کمالگرایی مثبت از تلاش لذت برده و به گونه ای منعطف برای دستیابی به موفقیت و پیشرفت در تلاشند و به علت ویژگی سازش یافته در این نوع کمالگرایی، از میزان نگرانی ها و تنش های ناشی از عدم تحقق معیارهای آرمانی کاسته می شود (صادقی و همکاران، ۱۴۰۱)؛ در مقابل افراد دارای کمالگرایی منفی دارای باورهای غیرمنطقی بوده که تحت عنوان عاملی ناتوان کننده در زندگی منجر به تعارضات در زندگی می شود (نظری و همکاران، ۱۴۰۰). این افراد معتقدند که خود و محیط افراد باید کامل بوده و هر نوع فعالیت و تلاشی در زندگی باید بدون نقص و خطا باشد (Cooks & Ciesla, 2019). نتایج تحقیقات رایت و همکاران^۵ (۲۰۲۱) نشان داد که بین کمالگرایی و مشکلات روانی همچون افسردگی و اضطراب در سندرم خستگی مزمن رابطه معناداری وجود دارد؛ و نیز تحقیقات لیو^۶ (۲۰۲۰) نشان داد که عدم تقارن کمال گرایی سازگار با تعارض کاری و عدم تقارن کمال گرایی ناسازگار با تعارض کاری و رابطه ای، رابطه مثبت معناداری دارد؛ و همچنین کوران و هیل^۷ (۲۰۱۹) عنوان داشتند که کمالگرایی ناسازگار موجب بروز نگرانی در ارزیابی خود، تردید درباره اعمال خویش، خودناتوان سازی و تضعیف خودپنداره می شود که به موجب آن، اهمال ورزی، سازش پذیری نداشتن، انجام رفتارهای اجتنابی، ایجاد موانع برای در راه رسیدن به اهداف و وقوع تجربه های ناخوشایند و رنجش در امور را پدید می آورد. از اینرو، بی تردید کمالگرایی یکی از ویژگی های شخصیتی است که نقش مهمی را در سازش یافتگی افراد بازی کرده و گاهی معیارهای کمالگرایانه و غیرواقع بینانه از سوی دیگران بر فرد تحمیل می شود که دسترسی به این معیارها، بسیار دشوار است (بریمانی و همکاران، ۱۴۰۰) و می تواند ریشه در نوع فرزندپروری والدین داشته باشد.

برای اولین بار بامریند (۱۹۹۱)، سبک های فرزندپروری^۸ را کارکرد کنترلی والدین تعریف نموده و آن را در سه دسته سبک: (۱) سهل گیرانه؛ (۲) دیکتاتوری؛ (۳) مقتدرانه تقسیم بندی نمود. در نوع فرزندپروری سهل گیرانه، والدین با کمترین کنترل روی رفتار فرزندان، به آنها اختیارات زیادی جهت تصمیم گیری حتی در سنین پایین اهدا نموده و با کنترل پایین و پذیرش بالا می توانند سبب بروزی بندوباری در آنان و نیز خشونت های خانگی (یکتاپرست و همکاران، ۱۳۹۹) در آنان شده و نیز به علت فقدان نظارت صحیح و کافی و اهمال کاری بالای والدین موجب بروز کمبود مهارت های شناختی در فرزندان شده تا این امر به کاهش عملکرد تحصیلی در آنان بیانجامد (Pinquart & Kauser, 2018).

در نوع فرزندپروری دیکتاتوری، که می توان آن را نقطه مقابل شیوه سهل گیرانه دانست، والدین با کم محبتی و اعمال شرایط سختگیرانه و گاهی همراه با تنبیه سعی در کنترل شدید فرزندان داشته و فضای منزل را تبدیل به پادگانی نظامی برای فرزندان می کنند؛ اما این موضوع سبب فقدان استقلال لازم در این گروه تربیتی از کودکان شده و به تبع آن این کودکان در سنین بزرگسالی نیز با مشکل استقلال و خودکفایی مواجهه شده و هرگز نمی توانند نقش رهبری را ایفا کنند و در رسیدن به اهداف خود در زندگی ناکام می مانند (یکتاپرست و همکاران، ۱۳۹۹)، محققین نیز دریافته اند که سبک های تربیتی سختگیرانه و دیکتاتوری با عملکرد تحصیلی ضعیف رابطه معناداری دارند (Chemagos et al, 2016).

اما در نوع فرزندپروری مقتدرانه، که آن را بهترین و مطلوب ترین سبک فرزندپروری نیز می دانند، والدین همراه با دادن استقلال و آزادی فکر مطلوب به فرزندان و نیز تشویق های به موقع، و اعمال محدودیت های لازم، تعاملات صحیحی را با فرزندان خود داشته و در عین نظارت و قانون مندی و دادن وظایفی با توجه به سن و شرایط فرزندان، رابطه حسنه ای را با آنان دارا می باشند؛ که این امر منجر به افزایش صحیح و کنترل شده عزت

⁵ Wright et al

⁶ Liu

⁷ Curran & Hill

⁸ Parenting styles

نفس، ایجاد حس مسئولیت پذیری و استقلال صحیح در آنان خواهند شد (یکتاپرست و همکاران، ۱۳۹۹)، پژوهشگران همچنین دریافتند که این نوع شیوه فرزندپروری می تواند منجر به اتکا به خودصحب، روابط عمومی عالی با همسالان، کاهش کج رفتاری ها و نیز پیشرفت تحصیلی فرزندان گردد (Pinquart, 2016). از اینرو این پژوهش به دنبال پاسخی است به این سوال که چه ارتباطی بین سبک های فرزندپروری ادراک شده با ترس از شکست و کمالگرایی در داوطلبین کنکور ارشد وجود دارد؟

۲- روش شناسی

این پژوهش از نظر هدف بنیادی و روش آن توصیفی و از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی داوطلبین کنکور ارشد سال ۱۴۰۲ تشکیل می دهند. بر اساس آمار اعلام شده از سوی سایت سنجش در حدود ۴۷۵ هزار نفر می باشند که ۱۳۷ نفر از آنان به عنوان حجم نمونه و با تکنیک نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از دو روش استفاده شد: (۱) مطالعه کتابخانه ای؛ (۲) مطالعه میدانی. در پژوهش حاضر از پرسشنامه هایی که به روش پیمایشی و با استفاده از نمونه گیری در بین افراد توزیع شده بود به کمک نرم افزار SPSS-27 داده ها مورد تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفتند. نتایج در دو قسمت آمار توصیفی و استنباطی نشان داده شده است. در قسمت آمار توصیفی از فراوانی، درصد معتبر فراوانی میانگین، انحراف استاندارد و نمودارها استفاده شده است. در قسمت آمار استنباطی نیز از بعداز بررسی وضعیت نرمال بودن داده ها از آمار پارامتریک و ناپارامتریک استفاده شد. سطح آلفا جهت آزمون فرضیه ها نیز ۰/۰۵ است. سطح معنی داری نیز میزان خطایی که است که در رد فرض صفر اتفاق می افتد. ابزار این پژوهش را نیز ۳ پرسشنامه به قرار زیر تشکیل داده است:

- **پرسشنامه فرزندپروری ادراک شده گرولینک:** این پرسشنامه توسط گرولینک و همکاران در سال ۱۹۹۷ تدوین شده و دارای ۴۲ سوال می باشد و هدف از آن ارزیابی نوع فرزندپروری ادراک شده توسط فرزند در ابعاد اشتغال مادر به فرزند، حمایت از خودمختاری از طرف مادر، گرمی مادر، اشتغال پدر به فرزند، حمایت از خودمختاری فرزند از جانب پدر و گرمی پدر است. طیف پاسخگویی آن از نوع لیکرت ۷ درجه ای و دامنه نمرات این پرسشنامه بین ۲۹۴-۴۲ می باشد. بدین صورت هرچه نمره حاصله بالاتر باشد بیانگر نکات مثبت ادراک شده در شیوه فرزندپروری والدین می باشد.
- **بر طبق نتایج گرولینک، ضریب آلفای کرونباخ بین ۰/۷۹ تا ۰/۸۶ می باشد.** همچنین این پرسشنامه در نمونه ایرانی ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاسها به ترتیب برابر با ۰/۸۷، ۰/۹۳، ۰/۸۲، ۰/۸۸، ۰/۸۴ و ۰/۹۳ و برای کل مقیاس ۰/۸۳ بدست آمده است. و نیز پایایی کلی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۹۳ و برای زیر مقیاس درگیری ۰/۶۴، حمایت از خودمختاری ۰/۸۴ و برای گرمی ۰/۸۳ بدست آمده است.
- **پرسشنامه ترس از شکست در عملکرد کانروی (PFAI):** این پرسشنامه توسط کانروی در سال ۲۰۰۱ تدوین شده و دارای ۴۱ سوال می باشد و هدف از آن ارزیابی ترس از شکست در عملکرد در بعد ترس از تجربه شرم و خجالت، ترس از کاهش عزت نفس خود، ترس از داشتن آینده نامعلوم، ترس از دست دادن تأثیر اجتماعی، ترس از ناراحت شدن است. طیف پاسخگویی آن از نوع لیکرت ۵ درجه ای و دامنه نمرات این پرسشنامه بین ۲۰۵-۴۱ می باشد. بدین صورت هرچه نمره حاصله بالاتر باشد بیانگر میزان ترس از شکست بیشتر در فرد است.
- **بر طبق نتایج کانروی، ضریب پایایی به روش آلفای کرونباخ به ترتیب در ابعاد ترس از تجربه شرم و خجالت ۰/۷۹، ترس از کاهش عزت نفس خود ۰/۷۲، ترس از داشتن آینده نامعلوم ۰/۸۱، ترس از دست دادن تأثیر اجتماعی ۰/۷۶ و ترس از ناراحت شدن افراد مهم ۰/۷۲ به دست آوردند.** همچنین این پرسشنامه در نمونه ایرانی نیز ضریب پایایی به روش آلفای کرونباخ به ترتیب در ابعاد ترس از تجربه شرم و خجالت ۰/۷۶، ترس از کاهش عزت نفس خود ۰/۷۵، ترس از داشتن آینده نامعلوم ۰/۶۶، ترس از دست دادن تأثیر اجتماعی ۰/۸۲ و ترس از ناراحت شدن افراد مهم ۰/۸۳ حاصل شده است.
- **پرسشنامه کمال گرایی چند بعدی تهران بشارت (TMPS):** این پرسشنامه توسط بشارت در سال ۱۳۸۶ تدوین شده و دارای ۳۰ سوال می باشد و هدف از آن ارزیابی نوع کمالگرایی در فرد در ابعاد کمال گرایی خودمدار، کمال گرایی دیگرمدار و کمالگرایی جامعه مدار است. طیف پاسخگویی آن از نوع لیکرت ۵ درجه ای و دامنه نمرات این پرسشنامه در هر بعد بین ۱۰-۵۰ می باشد.

بر طبق نتایج بشارت اعتبار محتوایی برای ابعاد کمال گرایی خودمدار ۰.۸۰، کمال گرایی دیگر مدار ۰.۷۲ و کمال گرایی جامعه مدار ۰.۶۹ محاسبه و ضریب بازآزمایی همبستگی برای مولفه کمال گرایی خودمدار $r=0.85$ ، برای کمالگرایی دیگرمدار $r=0.79$ و برای کمال گرایی جامعه مدار $r=0.84$ بدست آمده است. همچنین همسانی درونی این مقیاس به وسیله ضریب آلفای کرونباخ برای مولفه های کمال گرایی خودمدار ۰.۹۰، کمال گرایی دیگر مدار ۰.۹۱ و کمال گرایی جامعه مدار ۰.۸۱ محاسبه شده است.

۳- بحث درباره یافته ها

جدول ۱- شاخص های توصیفی سبک های فرزندپروری ادراک شده و ابعاد آن

متغیرها	سبک های فرزندپروری ادراک شده	اشتغال مادر به فرزند	حمایت از خودمختاری از طرف مادر	گرمی مادر	اشتغال پدر به فرزند	حمایت از خودمختاری از طرف پدر	گرمی پدر
تعداد نمونه	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷
میانگین	۲۳۱.۸۹	۳۲.۸۴	۴۸.۹۷	۳۴.۱۸	۳۲.۳۲	۴۹.۷۷	۳۳.۸۰
مد	۲۳۲	۳۵	۴۷	۳۶	۳۵	۴۷	۳۶
انحراف استاندارد	۲۵.۶۹	۴.۳۶	۵.۸۶	۴.۰۸	۳.۸۶	۵.۹۲	۳.۸۳
کمترین مقدار	۱۶۵	۲۰	۳۴	۲۳	۱۸	۳۷	۲۳
بیشترین مقدار	۲۷۱	۴۰	۶۰	۴۰	۳۷	۵۹	۳۹

با توجه به جدول ۱، میانگین نمره کل بدست آمده در سبک های فرزندپروری ادراک ۲۳۱.۸۹ می باشد؛ همچنین میانگین نمره های به دست آمده در ابعاد اشتغال مادر به فرزند ۳۲.۸۴، در حمایت از خودمختاری از طرف مادر ۴۸.۹۷، در گرمی مادر ۳۴.۱۸، در اشتغال پدر به فرزند ۳۲.۳۲، در حمایت از خودمختاری از طرف پدر ۴۹.۷۷ و نیز در گرمی پدر ۳۳.۸۰ گزارش می شود.

جدول ۲- شاخص های توصیفی ترس از شکست و ابعاد آن

متغیرها	ترس از شکست	ترس از تجربه شرم و خجالت	ترس از کاهش عزت نفس خود	ترس از داشتن آینده نامعلوم	ترس از دست دادن تأثیر اجتماعی	ترس از ناراحت شدن افراد
تعداد نمونه	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷
میانگین	۱۰۶.۱۸	۱۸.۳۶	۳۸.۱۷	۱۵.۸۳	۱۸.۳۱	۱۵.۵۱
مد	۷۲	۱۵	۲۲	۱۵	۱۵	۱۵
انحراف استاندارد	۳۲.۸۰	۴.۲۱	۱۶.۵۱	۳.۹۹	۴.۲۹	۴.۱۵
کمترین مقدار	۵۵	۱۰	۱۸	۱۰	۸	۹
بیشترین مقدار	۱۸۸	۳۰	۸۰	۲۷	۲۹	۲۴

با توجه به جدول ۲، میانگین نمره کل بدست آمده در ترس از شکست ۱۰۶.۱۸ می باشد؛ همچنین میانگین نمره های به دست آمده در ابعاد ترس از تجربه شرم و خجالت ۱۸.۳۶، ترس از کاهش عزت نفس خود ۳۸.۱۷، در ترس از داشتن آینده نامعلوم ۱۵.۸۳، در ترس از دست دادن تأثیر اجتماعی ۱۸.۳۱ و نیز در ترس از ناراحت شدن افراد ۱۵.۵۱ گزارش می شود.

جدول ۳- شاخص های توصیفی کمالگرایی و ابعاد آن

تعداد شرکت کنندگان	کمالگرایی	کمالگرایی خودمدار	کمالگرایی دیگرمدار	کمالگرایی جامعه مدار
۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷
میانگین	۶۸.۹۷	۲۵.۱۶	۲۳.۸۳	۱۹.۹۷
مد	۵۱	۱۷	۱۷	۱۸
انحراف استاندارد	۱۹.۷۷	۸.۲۱	۶.۳۵	۵.۷۵

۱۳	۱۵	۱۵	۴۴	کمترین مقدار
۳۷	۴۰	۴۵	۱۲۰	بیشترین مقدار

با توجه به جدول ۳، میانگین نمره کل بدست آمده در ترس از شکست ۶۸.۹۷ می باشد؛ همچنین میانگین نمره های به دست آمده در ابعاد کمالگرایی خودمدار ۲۵.۱۶، کمالگرایی دیگرمدار ۲۳.۸۳ و نیز در کمالگرایی جامعه مدار ۱۹.۹۷ گزارش می شود.

جدول ۴- ماتریس همبستگی متغیرهای مورد مطالعه پژوهش

متغیرها	فرزندپروری ادراک شده	ترس از شکست	کمال گرایی
فرزندپروری ادراک شده	۱		
ترس از شکست	-۰.۹۶۷**	۱	
کمال گرایی	-۰.۹۶۴**	-۰.۹۸۳**	۱
$p \leq 0.01^{**}$			

با توجه به جدول ۴، سبک های فرزندپروری ادراک شده با ترس از شکست در داوطلبین کنکور ارشد رابطه منفی و معنی دار دارد ($r = -0.967$)؛ همچنین سبک های فرزندپروری ادراک شده با کمالگرایی در داوطلبین کنکور ارشد رابطه منفی و معنی دار دارد ($r = -0.964$)؛ علاوه بر این، ترس از شکست با کمالگرایی در داوطلبین کنکور ارشد رابطه مثبت و معنی دار دارد ($r = 0.983$)؛

جدول ۵- نتایج تحلیل رگرسیون همزمان ترس از شکست و کمالگرایی بر اساس سبک های فرزندپروری ادراک شده

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	R	R ²	ΔR ²	β	t	B	Sig.	P
ترس از شکست	سبک های فرزندپروری ادراک شده	۰.۹۶۷	۰.۹۳۶	۰.۹۳۵	-۰.۹۶۷	۶۰.۳۶۳	۳۹۲.۵۳۵	۰.۰۰۰	۰.۰۰۱
	مقدار ثابت								
	سبک های فرزندپروری ادراک شده					۴۴.۳۰۲	-۱.۲۳۵	۰.۰۰۰	۰.۰۰۱
کمال گرایی	سبک های فرزندپروری ادراک شده	۰.۹۶۴	۰.۹۳۰	۰.۹۳۰	-۰.۹۶۴	۵۹.۰۰۶	۲۴۱.۰۵۵	۰.۰۰۰	۰.۰۰۱
	مقدار ثابت								
	سبک های فرزندپروری ادراک شده					-۴۲.۳۸۰	-۰.۷۴۲	۰.۰۰۰	۰.۰۰۱

با توجه به جدول ۵، ۹۳ درصد از واریانس ترس از شکست به وسیله سبک های فرزندپروری ادراک شده پیش بینی می شود ($p < 0.001$, $\text{sig} = 0.000$) و نیز ۹۳ درصد از واریانس کمالگرایی به وسیله سبک های فرزندپروری ادراک شده پیش بینی می شود ($p < 0.001$, $\text{sig} = 0.000$). بنابراین می توان گفت هر دو متغیر ترس از شکست ($t = 44.302$, $p < 0.001$) و کمالگرایی ($t = -42.380$, $p < 0.001$) توان پیش بینی شدن توسط سبک های فرزندپروری ادراک شده را دارا می باشند.

۴- نتیجه گیری

یافته های این پژوهش بیانگر ارتباط سبک های فرزندپروری با ترس از شکست و میزان کمالگرایی در داوطلبین کنکور ارشد می باشد؛ همچنین نشان داد که سبک های فرزندپروری ادراک شده پیش بینی کننده میزان ترس از شکست و کمالگرایی در داوطلبین می باشد. لذا اینگونه استنباط می شود که والدینی که زمان بیشتری را به فرزندان خویش اختصاص داده و رابطه صمیمانه تری را با فرزندان خود داشته و در عین حال از خودمختاری آنان حمایت می کنند، در آینده فرزندان در مواقعی خاص مانند کنکور کمتر تفرکات کمالگرایانه داشته و احساس ترس از شکست در آنان کمتر به چشم می خورد. از طرفی هرچه میزان کمالگرایی در آنان افزایش یافته به همان میزان ترس از شکست و عدم موفقیت به سراغشان خواهد آمد.

در واقع می توان گفت سبک های فرزندپروری ، ترس از شکست و کمالگرایی زنجیره وار به یکدیگر متصل بوده و می توانند یکدیگر را تقویت و یا تضعیف نمایند. لذا به جهت حفظ این زنجیره نیاز است که والدین با برقراری ارتباطی سازنده با فرزندان جوان خویش و نیز دادن اختیارات و استقلال لازم و سبک صحیح تربیتی کمالگرایی را در آنان کاهش داده تا به این وسیله از شکل گیری عواملی چون اضطراب و خودبزرگ بینی کاذب موجبات ترس از شکست را برای آنان فراهم نیاورده تا فرزندان با تمرکز بیشتری پا به میدان خودآزمایی کنکور بگذارند. در همین راستا نتایج مشابه دیگری نیز بدست آمده است ازجمله:

تحقیقات ملیانی و همکاران (۱۴۰۲) نشان داد که بین شیوه فرزندپروری سهل گیرانه با کمال گرایی فرزندان، بین شیوه فرزندپروری مستبدانه با کمال گرایی فرزندان و نیز بین شیوه فرزندپروری مقتدرانه با کمال گرایی فرزندان رابطه وجود دارد؛ همچنین تحقیقات حسنی (۱۴۰۲) نشان داد که بین سبک های فرزندپروری با کمالگرایی رابطه وجود دارد؛ و نیز تحقیقات بهارشانجانی و طاهری فرتس (۱۴۰۱) نشان داد که بین ترس از ارزیابی مثبت و منفی در رابطه بین سبک های فرزندپروری رابطه وجود دارد؛ تحقیقات نودهی و راسخی راد (۱۴۰۱) نشان داد که کمال گرایی به عنوان متغیر میانجی رابطه معناداری با ترس از ازدواج و نگرش منفی به ازدواج در دختران دارد؛ همچنین تحقیقات رضایی شریف، هرنک ز و فتح (۱۴۰۰) نشان داد که بین ترس از شکست و مؤلفه های کمال گرایی منفی در دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد؛ و نیز تحقیقات پاکدامن و مرتضوی نصیری (۱۳۹۳) نشان داد که بین سبک های فرزندپروری ادراک شده و ترس از ارزشیابی منفی رابطه وجود دارد.

لذا با توجه به نتایج بدست آمده و مشخص شدن تأثیرات مثبت سبک های فرزندپروری مقتدرانه بر کاهش مضرات کمالگرایی و ترس از شکست پیشنهاد می شود که مشاوران و روانشناسان با برگزاری کلاس های رایگان در خانه های بهداشت و پخش برشور در محله ها، سعی در آموزش و آگاهی بخشی به والدین نسبت به شناخت و اجرای شیوه فرزندپروری صحیح به والدین اقدام نموده تا نسل جوان ما با نوع شیوه تربیتی صحیحی که از سوی والدین دریافت می کند با در نظر داشتن کمالگرایی مثبت و پرهیز از کمالگرایی منفی در شرایط استرسزایی همچون کنکور از اضطراب کاذب دورمانده و دچار ترس از شکست نشوند.

نتایج این پژوهش با در نظر گرفتن محدودیت زمانی و کم بودن تعداد نمونه قابلیت تعمیم به جامعه وسیعتر را نداشته و توصیه می شود با توجه به حساسیت موضوع، این نوع پژوهش ها در تعداد افراد بالاتری و نیز با در نظر گرفتن متغیرهای میانجی بیشتر صورت پذیرد.

منابع

- بریمانی، ابوالقاسم، کشوری، شیوا، رابطه بین مهارت های اجتماعی و کمال گرایی با نقش میانجی انعطاف پذیری شناختی در کارکنان سازمان بنادر و دریانوردی (مورد مطالعه: منطقه ویژه اقتصادی بندر امیرآباد). آموزش علوم دریایی، دوره هشتم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۰، ۱۱۸-۱۳۰.
- بهارشانجانی، نگار، طاهری فر، زهرا، نقش واسطه ای ترس از ارزیابی مثبت و منفی در رابطه بین سبک های فرزندپروری و نشانه های اضطراب اجتماعی، دومین همایش ملی روان شناسی بالینی کودک و نوجوان، اردیبهشت، پاییز ۱۴۰۱.
- پاکدامن، شهلا، مرتضوی نصیری، فرشته سادات، سبک های فرزندپروری ادراک شده و ترس از ارزشیابی منفی: مقایسه دختران نوجوان تیزهوش و عادی، روانشناسی تحولی روانشناسان ایران، دوره دهم، شماره سی و نهم، بهار ۱۳۹۳، ۲۴۹-۲۶۲.
- حجازی، اسد، هاشمی، سعداله، خستگی عاطفی بر اساس ابعاد کمال گرایی و هیجانات معلمان. پژوهش در نظام های آموزشی، دوره چهاردهم، شماره چهل و هشتم، بهار ۱۳۹۹، ۱۴۵-۱۶۰.
- حسینی، فاطمه، نقش میانجی گرایانه کمالگرایی در رابطه سبک های فرزندپروری با کیفیت زندگی در زنان مبتلا به وسواس فکری عملی، پنجمین کنفرانس بین المللی علوم انسانی، حقوق، مطالعات اجتماعی و روانشناسی، تابستان ۱۴۰۲.
- حسینیان، سیمین، عبدالحی، عباس، هاشمی گلپایگانی، فاطمه، ویژگی های روان سنجی نسخه فارسی مقیاس کمال گرایی اخلاقی در دانشجویان. روان شناسی کاربردی، دوره چهاردهم، دوره سوم، پیاپی پنجاه و پنجم، پاییز ۱۳۹۹، ۲۰۱-۲۲۱.
- حیدری، معصومه، کیانی آسیابار، آریتا، و محمدی تبار، شفیقه. مقایسه نگرش به ازدواج دانشجویان دختر قبل و بعد از برگزاری درس دانش خانواده. آموزش پرستاری، دوره دوازدهم، شماره سوم، تابستان ۱۴۰۲، ۱-۹.
- رحمانی جوانمرد، سمیرا، محمدی، سمیه، نقش عاطفه مثبت و منفی، ترس از شکست و جهت گزینی هدف پیشرفت در پیش بینی اهمال کاری تحصیلی دانشجویان. دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی، دوره هجدهم، شماره اول، پیاپی شصت و هفت، بهار ۱۳۹۶، ۱۱۰-۱۱۸.

رستمی، لیدا، گودرزی، محمود، مقایسه ویژگی های شخصیتی و نحوه نگرش به انتخاب همسر در دانشجویان متأهل دارای رابطه و فاقد رابطه قبل از ازدواج. روانشناسی بالینی و شخصیت (دانشور رفتار)، دوره بیستم، شماره اول، پیاپی سی و هشتم، تابستان ۱۴۰۱، ۳۱-۴۴.

رسولی خورشیدی، فاطمه، صرامی، غلامرضا، نادری، حبیب اله، شجاعی، علی اصغر. مدل یابی روابط ساختاری اضطراب امتحان و منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی: نقش واسطه گری انگیزش پیشرفت مجله علوم روانشناختی، دوره هفدهم، شماره شصت و نهم، پاییز ۱۳۹۷، ۶۲۷-۶۱۹.

رسولی، سوران، احمدیان، حمزه، جدیدی، هوشنگ، اکبری، مریم، رابطه راهبردهای خودتنظیمی و اهداف پیشرفت با درگیری تحصیلی و میانجیگری خودناتوان سازی و کمال گرایی. دوماهنامه علمی- پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، دوره پانزدهم، شماره چهارم، پاییز ۱۴۰۱، ۳۷۶-۳۸۸.

عاشوری، مجتبی، واحدی، شهرام، ادیب، یوسف، بدری، رحیم. کشف تجارب داوطلبان آزمون سراسری از پشت کنکور ماندن: یک مطالعه نظریه زمینه ای مجله علوم روانشناختی، دوره نوزدهم، شماره نود و ششم، زمستان ۱۳۹۹، ۱۶۰۶-۱۵۹۳.

شفیعی، محمد، عباسی، محمد، قدم پور، عزت اله، تدوین مدل کمال گرایی دانش آموزان تیزهوش بر اساس دلبستگی ناایمن، سبک های فرزندپروری و باورهای غیرمنطقی با میانجی گری بی نظمی هیجانی. فصلنامه کودکان استثنایی، دوره بیست و دوم، شماره اول، بهار ۱۴۰۱، ۵۷-۶۸.

شیروانی، محبوبه، سلطانی، امان اله، رضوی، ویدا، منظری توکلی، علیرضا. (۱۴۰۰). طراحی و تبیین مدل ساختاری نقش میانجیگری تنیدگی تحصیلی در رابطه کمال گرایی با سبک های مقابله با استرس. راهبردهای آموزش (راهبردهای آموزش در علوم پزشکی)، دوره چهاردهم، شماره اول، بهار ۱۴۰۰، ۴۲-۳۵.

صادقی، محمد، حسینی، منیرزمانی، رضا، حسینی، مریم السادات، رابطه ابعاد کمال گرایی با سلامت روان شناختی: نقش واسطه ای تحمل ناپذیری بالاتکلیفی. روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، دوره هجدهم، شماره هفتاد و دوم، تابستان ۱۴۰۱، ۵۰۷-۵۲۰.

کریمی، بهروزیان، احمد، افقی، نادر، عبداللهی چندانق، حمید. طبقه اجتماعی و رتبه کنکور: مطالعه ای انتقادی در دانشگاه بوعلی سینای همدان. مجله جامعه شناسی ایران، دوره نوزدهم، شماره اول، بهار ۱۳۹۷، ۲۷-۶۷.

ملیانی، گلی و دیناروند، شازده و مسحنه، رقیه و محسنی، فخریه، بررسی رابطه سبک های فرزندپروری با کمالگرایی دانش آموزان، دوازدهمین کنفرانس بین المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در علوم تربیتی، روانشناسی و علوم اجتماعی، تهران، تابستان ۱۴۰۲.

مهرافزون، داریوش، ستوده اصل، نعمت، مکوندحسینی، شاهرخ، تدوین مدل علی خودانتقادی براساس کمال گرایی با واسطه گری ویژگی های شخصیتی در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تهران. سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، دوره چهارم، ویژه نامه، زمستان ۱۳۹۹، ۱۴۹-۱۵۶.

نظری، گلستان، امیری، حسن، افشاری نیا، کریم، کاکابری، کیوان، مقایسه اثربخشی درمان شناختی رفتاری مبتنی بر ذهن آگاهی و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر کاهش باورهای غیرمنطقی و کمال گرایی در زوجین ناسازگار مراجعه کننده به مراکز مشاوره. مطالعات ناتوانی، دوره یازدهم، شماره اول، پیاپی نوزدهم، بهار ۱۴۰۰، ۱-۱۱.

نقوی، نرگس، اکبری، مهدی، مرادی، علیرضا، نقش بی نظمی هیجانی، افکار تکرار شونده منفی، عدم تحمل بالاتکلیفی و اجتناب تجربه گرایانه در پیش بینی کمالگرایی مثبت و منفی. روانشناسی و روانپزشکی شناخت، دوره چهارم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹۶، ۹-۲۳.

یکتاپرست، مدینه، اسعدی، سمانه، رحیمی، مهدی. بررسی تغییرات در سبکهای فرزندپروری ادراک شده در طول چهار نسل متوالی. فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، دوره پانزدهم، شماره پنجاه و یکم، تابستان ۱۳۹۹، ۵۵-۷۰.

Curran, T., Hill, A. P. Perfectionism is increasing over time: A meta-analysis of birth cohort differences from 1989 to 2016. Psychological Bulletin Journal, 2019, Vol.145. No. 4, 410- 429.

Coreia, M.E., Rosado, A., Serpa, S., Ferreira, V. Fear of failure in athletes: gender, age and type of sport differences. Revista Iberoamericana De Psicología Del Ejercicio Y El Deporte, 2017, Vol.12. No. 2, 185-93.

Cooks, J., Ciesla, J. The impact of perfectionism, performance feedback, and stress on affect and depressive symptoms. Personality and Individual Differences. 2019, Vol. 146, 62-67.

Chemagos, M. J., Odongo, B. C., & Aloka, P. J. Influence of parenting style on involvement in the education of public preschool learners in Nandi Central Sub County, Nandi County, Kenya. International Journal of Education and Research, 2016, Vol.4. No. 4, 137-154.

Deneault, A.A., Gareau, A., Bureau, J.F., Gaudreau, P., Lafontaine., M.F. Fear of failure mediates the relation between parental psychological control and academic outcomes: A latent mediated-moderation model of parents' and children's genders. Journal of youth and adolescence, 2020, 1- 16.

- Julie Prud'homme, B.A. Perfectionism and daily emotion and well-being: An experience sampling study. Master of science in psychiatry thesis, McGill university, 2017.
- Kurtovic, A., Vrdoljak, G., Idzanovic, A. Predicting procrastination: The role of academic achievement, self-efficacy and perfectionism. *International Journal of Educational Psychology*, 2019, Vol.8. No. 1, 1- 26.
- Liu, Y. Perfectionism and Conflict: The Role of Leader Conflict Interventions (WITHDRAWN). In *Academy of Management Proceedings*. 2020, Vol. 1, 18677.
- Pinquart, M. Associations of parenting styles and dimensions with academic achievement in children and adolescents: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 2016, Vol.28. No. 3, 475-493.
- Pinquart, M., & Kauser, R. Do the associations of parenting styles with behavior problems and academic achievement vary by culture? Results from a meta-analysis. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 2018, Vol.24. No. 1, 75–100.
- Stoeber, J., Mutinelli, S., Corr, P.J. Perfectionism in students and positive career planning attitudes. *Personality and Individual Differences*, 2016, Vol. 97, 256–259.
- Wright, A., Fisher, P. L., Baker, N., O'Rourke, L., Cherry, M. G. (2021). Perfectionism, depression and anxiety in chronic fatigue syndrome: A systematic review. *Journal of Psychosomatic Research*, 2021, Vol. 140, 1-15.
- Vanstone, D.M., Hicks, R.E. Transitioning to university: Coping styles as mediators between adaptive-maladaptive perfectionism and test anxiety. *Personality and Individual Differences*, 2019, Vol.141, 68-75.